

Posamezna številka 6 vinarjev.

"DAN" izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVIŠEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrt 15 v, osmrtice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znak.

Telefon številka 118.

Socialna demokracija in deželnozborske volitve v Ljubljani.

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije »Zarja« razglasi, da postavijo socialisti za bližajoče se deželnozborske nadomestne volitve svoje kandidate. Pri tej priliki povdarja, da bi utegnili priti do ožjih volitev in da bi v takem slučaju njihovi glasovi zadobili na važnosti.

Umevno je, da je pravica vsake stranke postaviti svoje kandidate. Mi trdimo, da je celo dolžnost vsake stranke, ki ima kaj življenja v sebi, da pri volitvah samostojno nastopi in s tem varuje vsaj strankino disciplino in enotnost. Za bližajoče se nadomestne volitve pa je položaj v Ljubljani vendarle tak, da opravičeno razmišljujemo jeli bi to pot ne kazalo tudi socialno demokratski stranki napraviti izjemo.

Meseca januarja je, kakor znano, na nepostaven in nasilen način razveljavila deželnozborska večina z enim glasom večine mandata ljubljanskih dveh poslancev Reiserja in Ribnikarja. Takrat so bili vsi napredni elementi na Slovenskem edini v tem, da tako nasilje ne sme ostati brez odločnega odgovora.

Nele socialisti, celo Nemci so se zgražali nad klerikalno propotenco. Nemško veleposelstvo samo, dasi sicer v tesni zvezi s klerikalno stranko, je dalo duška takemu prepričanju in oddalo svoje glasove proti razveljavitvi obeh ljubljanskih poslancev. Baš iz postopanja nemškega veleposelstva pri takratnem glasovanju je bila razvidna resna volja protestirati proti klerikalnem radi nasilju. Ako bi Nemci te volje ne imeli ne bi nikdar glasovali za to, da obdrži mandat poslanec Ribnikar, ki Nemcem nikoli ni bil po godu.

Osebe obeh ljubljanskih poslancev sta takrat stopili v napredni javnosti, v časopisju in strankah popolnoma v ozadje in na čeli črti se je le povdarjalo, da morata oba ljubljanska poslanca zadoščenjem priti zopet v deželno zbornico, ker le na ta način je zlomljen terorizem klerikalcev, le na ta način dobi deželnozborska večina zaslužen klobuk.

Od takrat pa do danes se je položaj v Ljubljani bistveno izpremenil. Deželnozborski volilci so radi novega deželnega zakona narasli za 600 volilcev, ki vsi stanujejo izven Ljubljane. Volilni red so klerikalci v tem smislu izpremenili tudi radi tega, da otežkočijo naprednjakom deželnozborske volitve v Ljubljani. Baš radi gori omenjene izpremembe upajo klerikalci spraviti ob napredna kandidata v ožje volitve. To se jim pa v zvezi temu ne bo posrečilo.

Napredne vrste so tako močne, da jih tudi združeni nasprotniki in naj se jim postavijo v službo tudi Nemci, ne zmorejo!

Upati pa je, da ostanje stranke dosledne in se bodo tudi sedaj borile proti nasilnemu in protizakonitemu onečaščenju deželne zbornice; ker pri bližajočih se volitvah ne gre za zmago naprednjakov, marveč zato, da bo korak klerikalcev uničujoč.

Ce kedaj, sedaj bi morali čutiti vsi napredni elementi v Ljubljani dolžnost, da z glasovnico protestirajo proti klerikalnim nasiljem. Če že Nemci tega ne store in postanejo svojem glasovanju v deželni zboru nezvesti, je iz razlogov oportunitete, ki jim jo diktira oz-

ka vez s klerikalci, končno umljivo, o socialna demokracija bi v danem trenutku resnično najlepše nastopila, ako bi takoj za prve volitve izdala parolo kompromisa: Skupno proti klerikalizmu!

200 do 250 glasov, ki jih lahko dobi socialna demokracija je zanjo čisto brezpomembno število. Tudi v slučaju ožjih volitev bi njeni glasovi v vsakem slučaju le samo zmanjšali poraz klerikalcev. Če hočejo torej socialisti protestirati proti razveljavitvi mandata Reiserja in Ribnikarja, protestirati obenem proti novemu zakonu, ki je vtihotapil v Ljubljano 600 okoliških volilcev ter je po svoji vsebini do skupnosti krivičen zlasti za delavstvo, ne morejo drugače postopati kot da so za skupen nastop.

Zdelo se nam je potrebno sprožiti to misel v interesu naprednega gibanja na Slovenskem zavedajoč se, da je že skrajni čas, da se združijo v boj proti klerikalcem na Slovenskem vsi napredni elementi.

Bližajoče se volitve naj bi bile v tem oziru začetek nove, lepše dobe.

Dva sokolska dneva v Kamniku pri Preserju.

(Dopis.)

Dasi je celo soboto in v nedeljo dopoldne, dne 1. septembra deževalo, se je vendar poleglo popoldne, da je izpadla vsa prireditev vsaj srednje dobro. Nedelja, 1. september, je bil važen in slovesen dan za naš Kamnik. Že prejšnji teden smo postavili šest maejev — 4 hoje so ležale —, ki so jih darovali v prid novega Sokola zavedni kmetje. In prišel je pomemben dan, ki je prinesel našemu Sokolu precej denarja, akoravno je nam skazilo slabo vreme še večji dobiček.

Udeležili so se naše prireditve bratje Sokoli iz Ljubljane, Borovnice, Vrhnike, Notranjih Goric in od Idrijske župe cerkniški Sokol. Bilo jih je okrog 50. Zbrali so se pri »Birtu« na Prevolju, odkoder so odkorakali v Kamnik, ki je bil ves v zastavi.

Pri Petelinu, vulgo »Eriavček«, kjer se je vršila vsa prireditev, jih je kratko pozdravil brat I. P., na kar se je vršil pohod v Preserje. Vrnivši se iz Preserja, je nastopilo pri prostih vajah 16 telovadcev; proizvajal so tudi vaje na drogu in bradlji. Vsat elovadba je krasno uspela, s katero ni moglo biti domače ljudstvo bolj zadovoljno, kakor je bilo.

P telovadbi se je imel vršiti ustanovni občni zbor, ki pa se je odložil na nedeljo, 8. septembra, ker nismo te stvari pravočasno naznanili c. kr. okr. glavarstvu v Ljubljano. Vendar se je že vpisalo 25 fantov, in 30 podpornih udov. Razvila se je na to prostava zabava, za katero je bilo z vsem preskrbljeno. Upam, da so bili bratje in drugi gostje zadovoljni. Drugič bomo napravili še boljše.

Ko je začel proti večeru padati dež, smo se pomaknili v notranje prostore. Žal, da so odšli bratje Sokoli prežgodaj. Ljubljanci in Goričevci že pred šesto, Cerkniki, Vrhniki in Borovničani pred deveto. Ostala sta še brata Drenik in Burgstaler. Brat Drenik nam je podal zgodovino in namen Sokolstva. Za njegovo predavanje se mu najtopleje zahvaljujemo.

Naj pri tej priliki omenim nekaj nesramnosti, ki so jih že pokazali naši novozleženji Čuki,

Med dve drevesi ob poti pred vasjo so prepregli na vrvi stare vrče, ki pa sta jih k sreči že prej, preden so prišli Sokoli, odstranila dva naša Sokola. Pa to ni bilo Čukom dovolj. V Debečevem — vulgo Končevčevem ške-dnju, ki stoji ob poti, so začeli Čuki zvoniti s pravimi zvonci, ko so prikorakali Sokoli mimo. Bila je to prava čukarska koračnica, s katero so sami sebe sramotili. Bravo, Čuki, dobro znate zvoniti s kravjimi zvonci. Kaj stane, če jih nosite vedno obešene na vratovih? Kravji zvonec na vrat, poleno v roke, klobuk po strani to bodi vaš kroj, »smrt Sokolom!« vaše geslo — in slavni boste posli po vsem svetu.

Višek svoje manire so pa pokazali Čuki v mraku, ko so se vračali bratje jezdec iz Borovnice domov. Pri kozolcih so jih čakali s poleni in kamni, ki so jih metali za Sokoli. Poskrbeli smo že da ne odidejo ti tiči Čuki za služeni kazni.

Vam pa, gospod kaplan, in vašemu s-bratu iz Borovnice največje sožalje za pouk, ki ga nudita svojim učencem, ki bodo popolnoma podivjali! To vam rečem, da živijo Sokoli stokrat, tudi tisočkrat boljše krščansko življenje, kakor Čuki, dasi vi lažete, lažete in zopet lažete, da so Sokoli brezverci in ne vem, kaj še vse. Mirna je bila naša prireditev, brez zabavljanja na Čuke, a vi, Čuki, ste nas napadli. Mi smo vas pustili pri miru, ko je prišlo par tistih borovniških in vrhniških skovirjev 15. avgusta se pred cerkev preukavati. Pa delajte, kar hočete! Mi se ne bomo menili za vas, mi bomo delali in posvečali svoje moči sokolski ideji. Pri tej priliki bi še mnogo lahko odgovoril borovniškemu kaplanu Nastranu, ki je tako nesramno psoval 15. avgusta Sokole, da pač ne spada njegove psovke na papir, ampak (kakor že njegovo ime kaže) na stran. Le zabavljajte! Prav! Zabavljenje in psovke bodo vas dovele do pogina. Mi pa bomo delovali za Sokla, ne meneč se za vas, in to bo naša — zmaga.

Dne 8. septembra se je vršil ustanovni občni zbor, pri katerem se je ustanovil telovadni odtsek vrhniškega telovadnega društva »Sokol«. Prisostvovali so bratje iz Vrhnike in trije iz Borovnice. Tudi brat Burgstaler je pohitel iz Ljubljane v naš kraj, kjer nam je prebral pravila vrhniškega Sokola. Nato smo soglasno izvolili: Za starosta br. Jakob Kovača, podstarosta br. Jos. Mravjice, tajnika br. Ivan Susmana, blaginjaka br. Leo Petelina, načelnika br. France Filipiča, podnačelnika br. France Koširja. Odborniki so: br. Ivan Ulaga, br. Andrej Petelin, br. Jos. Suhadolnik in br. Josip Pršin. Računsko preglednika: brata Avg. Korbar in Jos. Telban.

Poleg prvih 24 telovadcev se jih je vpisalo še šest. Tudi nekaj novih podpornih udov smo dobili. Lepo število nas je. Smel tudi trdim, da ni to število prilo, ki se ob pišu vetra omaja ampak trdo kot jeklo. Drugo leto se že udeležimo polnoštevilno vrhniškega zleta ob priliki, ko bodo razvili svoj prapor, kakor tudi ljubljanske slavnosti. In upam, da jih tudi od nas že lahko nastopi vsaj deset, dasi ne ravno na orodju, čisto gotovo pa pri prostih vajah. Na zdar!

Pošljite naročnino, ako je še niste!

obraz, smelih oči, štrlečih brkov in finih ust, ki so se krivila v smehljaju porogljivega preziranja...

Spričo tega nepričakovanega srečanja se je Franc I. ustavil in postavil deklino na tla, ne da bi izpustil njeno zaplestje.

Zileta je zagledala mladeniča... Vzhičen usmev je zaigral na njenih ustnicah... zamrmala je polglasno ime... in se naslonila k vrtnemu zidu.

»Dajte ga, nesramneža!« je zarjul kralj. Rezek grohot mu je odgovoril. Dvorjani so potegnili meče.

»Hajec, potepuh!« je zarenčal Sansak. »Nalapek smradljivi!« se je porogal D'Esé. »Kurbuč peklenski!« je zagrmel La Šatenjré.

Neznaneč dolgi rapir se je zablskal v zraku. In vzprsketal je njegov porogljivi glas:

»Tristo rogov hudičevih, gospodje! Preveč ste velikodušni! Potepuh, hlapec, kurbuč! Kakšno bogastvo psovki! Težko, če vam ne bo še žal, da te mi posodili toliko! Toda jaz sem dober plačnik... Pozor, zdaj vračam! To je za potepuha! Poberite, gospodje! Sansak je zatulil: neznaneč rapir mu je bil prebodel desno roko...

La Šatenjré in D'Esé sta naskočila z dvignjenim mečem...

Jekla sta zažvenketala vnovič; čez par trenutkov je zopet zadonel mladeničev glas: »Dolg je že lažji... Pozor! Zdaj plačam hlapca! Vzemite, gospod, brez skrbi!«

Začela se je srdita kletev, in D'Esé je padel kakor gruda, dočim je neznaneč naskakoval La Šatenjreja z neprestanimi udarci.

»Luč božja!« je kričnil kralj. »Pazi nase!«

»Nič se ne bojte za gospoda!« se je odre-

POLITIŠKA KRONIKA.

Občinske volitve v Gradcu se prično dne 17. t. m. Ta dan voli tretji razred, v katerem bo boj najbolj vroč, zakaj nemški nacionalci in krščanski socialci so sklenili kompromis proti socialistom, ki so doslej imeli ta razred v rokah.

Ruske slavnosti v spomin vojne I. 1812. Rusija slavi letos stoletnico svojega največjega boja. Najvažnejši del vojne spada v mesec september, ker so v tem mesecu bili največji boji, ki jim je sledil požar Moskve. Ruska vlada je ukazala, da se posebno bitka pri Borodinu slovesno proslavi. Zato je car s celo rodbino prišel na slavnost, ki se je vršila te dni na bojišču. Pri tem bi se bila skoraj zgodila nesreča pri vlaku. Rusi bodo cel september obhajali spomin zgodovinskih dni.

Vojna na Balkanu. Ob času, ko rešujeta nemški kancler in avstrijski minister zunanjih zadev balkansko vprašanje v mirnem gradu na Moravskem — rešuje se balkanski problem sam po sebi in sicer tako, kakor že dolgo vrsto let — z boji in s pripravami za balkansko vojno. Poročila, ki prihajajo te dni iz Srbije in Bolgarije so zelo sumljiva. Mir na Balkanu je zagotovljen danes samo — z zimo in z negotovostjo. Napetost dosega svoj vrhunec.

Draginja. Po vseh nemških mestih se vrše velika protestna zborovanja zoper draginjo. Na shodih se sprejemajo ostre resolucije proti vladi. Socialni demokrati zahtevajo, da se skliče parlament, da se draginji odpomore.

DOPISI.

V Šmarje pri Ljubljani je prišel pretekli teden gospod Lampe, in je pripeljal tudi enega monterja s seboj. Pregledoval je naš vodovod — ne vemo, zakaj in iz kakšnega namena. Ampak dr. Lampe mora imeti okoli sebe čudne »monterje«, ker je vodo tako pregledoval. Ko je dr. Lampe odšel — se je voda ustavila in Šmarci so bili dva dni brez vode. Ne vemo, ali se je voda Lampetu že naprej skujala, da ne bo tekla, če bo Lampe kaj mnogo okoli nje hodil, ali pa znajo njegovi monterji tako vodo popravljati, da se ustavi. Domačini so z velikim trdom čez dva dni zopet vodovod spravili v red. Zato naj Lampe da vsaj naši vodi mir, saj je že dovolj pred šmarskim farovžem trpel.

Čudak v Radovljici. Trgovina L. Fürsager je pač slehernemu Radovljčanu dobro znana, kakor tudi njen gospodar. Ta mož vam je pravcati čudak. Znano je, da je bil možakar večkrat v raznih listih. Seveda se je znesel mož takoj nad nekim tukajšnjim abiturijentom, ter ga obdolžil, češ, da ga on vedno dene v »sajtengce« časopise. Seveda se je pri tem možiček hudo opek. Za enkrat mu to odpustimo, saj je rekel Izveličar: »Saj ne vedo kaj delajo!«. Če se bo pa to ponavljalo, bomo pa tudi storili svoje.

Neopravičeni napadi. (Iz Veržej.) Zadnji »Slov. Gospodar« je se zopet spravil na našega poslanca dr. V. Kukovca in na naše pa-nike. Bajce gledajo uradi, ki jih dr. Kukovec zaradi naših pašnikov »osrečuje« s svojimi vlogami pomilovalno na nas. Radi bi vedeli, zakaj. Ali morda delamo kaj hudega, če si podedovanih pašnih pravic ne damo kratkoma vzeti?! Čudno pa se zdi nam, da imajo tisti slavni uradi srce in uho samo za naše nasprotnike (klerikalne pristaše), ko so vendar od nas ravnotako plačani, ko od njih. Takrat pa niso pomilovalno gledali na nas, ko nam je bilo treba plačati

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Zdajci pa se je matrona prebudila, ozrla se preplašeno na uro in vzklíknila:

»Tako pozno že!... Ah, Zileta, to ni prav...«

»Nisem vas hotela buditi, gospa Marcelina, se je nasmehnila deklica.

»Brž se mi spravite spat!... Če bi vaš oče vedel, da čujete tako pozno v noč!...«

»Res je! Ubogi očka!...«

Zileta je vzela svečnik ter se napotila proti vratom svoje osebe.

»Mili Jezus!« vzklíkne zdajci starka in prebledi, »čisto tako se mi sliši, kakor da bi nekdo hodil po vrtu!...«

»Ne, ne, samo veter dviga listje...«

Zileta še ni bila dobro izustila teh besed, ko je nekdo sunil v vrata, da so se odprla na stečaj; štire moški so stali na pragu.

Gospa Marcelina je zakričala s presunljivim glasom in se zgrudila nezavestna v svoj naslanjač...

Zileta je prebledela; toda ostala je trdna in pogumna ter dvignila svečnik nad glavo.

»Vidim, gospodje, da nosite meče ob strani,« je izpregovorila z rahlo drhtečim glasom. »Sramota za plemiče, da udirajo v tujo hišo kakor razbojniki!... Spravite se ven!«

»Luč božja! Kako krasna je v svoji jezli!« je vzklíknil kralj z gorečim glasom. Snel je svoj baret in stopil bliže:

»Res je skoraj nepopravljivi zločin, vzbuditi vašo jezo, lepo dete! Toda oprostili mi boste, kadar izveste, kakšno ljubezen ste vdehnili mojemu srcu in kdo je tisti, ki vas ljubi...«

»Gospod! Spravite se odtod!« je dejala ona vsa tresoč se od groze in ogorčenja.

»Da naj grem? Bodiš, a ne drugače kakor v vašem spremstvu! Oh, če bi vedela, kako te ljubim! Kako gore moje žile v mladi strasti! Ali se ti hoče bogastva? Ali hrepeniš po moči in oblastu? Pojdi — oh, pojdi z mano! Kraljica postaneš ob moji strani!«

»O, groza! Lopovščina! Na pomoč! Na pomoč!«

Toda kralj jo je zagrabil zdajci z obema rokama. Zakričala je, hotela se je braniti; toda že jo je bil dvignil krepki napadalec v naročje in stekel z njo iz hiše.

»Na pomoč! Na pomoč!«

»Sveta Bogorodnica! Deklič brca zares!«

»Na pomoč!« je kričala Zileta, toda njen glas je že slabel, dočim je kralj, blazen od strasti, izkušal zadušiti z roko deklčinne krike.

S par skoki je prekorčil vrata in dospel na ulico.

»Na pomoč! Na pomoč!« je ječala Zileta. »Samo naj se ti kdo drzne priti na pomoč!« je zarenčal Franc I. besno.

»Ohe!« je kričnil iz noči glas, doneč kakor trobenta. »Ohe! Kdo pa so tisti prokleti razbojniki, ki ne dajo ženskim miru! Strahopetci! Ali hočete, da vam pokažem s ploskim mečem, kako se ravna s takšnimi lopovi?«

»Proč!« je kričnil Sansak, »sicer si mrtev!«

»Ne bo nič!« je odgovoril glas. »Meč proti meču! Bogme! Pa še plemiči! Počakajte, babilj tatovi!«

Bleda luč iz okna je obsijala neznanca, ki je govoril tako. Bil je mlad mož ponosnega

zal neznanec; »tudi on dobi, kar mu gre. Saj vam pravim, da plačujem dobro! Kvarta, prima ali terca, jaz plačam z denarjem vsake vrste! Kakšnega izvolute vi, gospod? Sune naravnost čó še najboljši! Pozor! Kurbuč je poravnal!«

Zadet v prsa, se je zgrudil La Šatenjré z zamolklim ječanjem.

Neznaneč pa je stopil h kralju.

»Izpustite to damo, lopov!« mu je velel z ukazujočim glasom.

»Reva predrzna!« je zarjul kralj, »ali veš, kdo sem?«

»Lopov si, ki lazi ponoči zavratno v tuje hiše, da bi jih osramotil.«

»Grom in pekel! Ali se ne bojiš vedeti?«

»Kdo me bo obesil, če vas pripnem na tale zid...«

»Blaznež! Ker ne daš drugače miru, vldim, da te moram potreti s tem, da ti razode-nem svoje ime... Toda to je tvoja smrt. Vedi torej,« je zaključil Franc I. z grmečim glasom, »in padl na kolena: ta, ki stoji pred tabo, je kralj francoski!«

»Jaz pa,« se je odrezal neznanec s svojim ostrim glasom, »sem Manfred, prvi in zadnji tega imena... Manfred brez svojeve brez starišev, brez beliča, brez krova... Manfred, vseh lumpov kralj!«

Franc I. se je nervozno zakrohotal:

»Rokovnjač...«

»Mož sem, kar vi niste, gospod!«

»In jaz sem se hotel razjeziti! Presmešno!«

»Pazite, da ne postane žalostno!«

Besede so se križale kakor meči; fantastično e bilo poslušati ta prepis siromašnega pustolovca z najmočnejšim samoderžnem sveta...

(Dalje.)

globe, pa ni bilo s čim? Takrat so nam poslali biriče, pa hajdi v hleve, kleti itd. in jemali so, kar se je dalo odnesti ali odgnati. Vse so nam pobrali! Niti vdovam niti siromakom niso prizanašali. Kletev in jok sta spremljala brezsrčneže. In če je kdo te ljudi končno še po strani ali navskriž pogledal, pa je še prišel v zapor, še celo taki, ki teh biričev celo nikoli niso videli, niso, so morali pozneje ričet jesti. In kdo se je potegnil za nas v tistih žalostnih časih? Ali ni bil to ravno dr. Kukovec? Če bi bilo šlo tako naprej, kakor je nam nenaklonjena gospodinja začela, bi bili znabit danes že vsi za-pašarji brez domovja! Nezrelemu dopisniku se tudi sanja, da bomo Verženci pri prihodnjih volitvah poslali dr. Kukovca v »penzijo«. Smešno! Kako hočejo to storiti tisti, ki ga niti volili niso? Gospod dr. Kukovec je postal deželni poslanec brez njih in bo tudi v prihodnje tako. Mi pa, za katere se je mnogo trudil, ga bomo zopet volili soglasno.

V Ksaverijah v Sav. dolini smo dne 15. avgusta ustanovili novo podružnico C. M. D. za Ksaverij in Ljubno. Vključ hujškanju nasprotnikov je pristopilo takoj 37 članov in članic. V odbor so voljeni: za predsednika g. Fr. Kolenc, za podpredsednika gospa Vera Terčakova, za tajnika g. Nežka Pirc, za blagajničarko g. Zefka Kolenc in Frančiška Sotlar, v odbor pa še g. Jožef Kolenc, g. Ant. Robnik in gospa Jerica Kolenc. Ob ustanovitvi se je priredila veselica, ki je nesla 80 K 40 v. čistega, kar se je poslalo družbi. Imena izvoljenih odbornikov in odbornic nam jamčijo za procvitane društva. Vrlo naprejš!

Slovenski podporno in izobraževalno društvo »Domovina« v Gradcu je imelo dne 1. septembra lepo uspešno slavnost, katere se je udeležilo nad 200 gostov. Društveni tamburaški in pevski zbor sta vse nad vse zadovoljila, divili pa so se gostje tudi nastopu naših telovadcev graškega Sokola, katerim je občinstvo burno ploskalo ter tako pokazalo, da pojmuje sokolsko idejo. Takoj se je vpisalo več novih članov v Sokola. Večer je pokazal, kako je z napornim trudom društvo »Domovina« napredovalo, kljub hujškanju s strani klerikalnega »Kresca«. »Domovina« priredi dne 22. septembra t. l. zopet veselico s tamburanjem, petjem, nastopom Sokolov, raznovrstno drugo zabavo in plesom. Veselica se vrši v dvoranah restavracije »Kaufmannshaus« (Neutorgasse 57) ob 4. uri popoldne. Graški in tudi Slovenci od drugod naj se udeležijo prireditve v obilnem številu.

DNEVNI PREGLED.

Slovenski poslanci — na krov! Prejeli smo: Vsem slovenskim občinam se godi krivica in člen 19. državnega osnovnega zakona v Avstriji je izginil iz površja državnopravne pravičnosti. Vse slovenske občine, vse politične stranke, vsi slovenski poslanci morajo protestirati in od Avstrije zahtevati zadoščenja za krivico, ki je bila storjena slovenskemu narodu. Politična državna oblast na Kranjskem je izdala odlok, da morajo vse slovenske občine nabiti tudi nemške javne napise. To je nasilje! Naj se še zahteva, da nabijejo popolnoma slovenske občine še kitajske napise. V občinah, kjer ni razen kakega protežiranega uradnika nobenega Nemca, naj se temu na ljubo krši samoslovenski značaj občine in naj se potem še na podlagi tega označja in dokazuje, da je Avstrija država jezikovne ravnopravnosti. Ne, proti slednjemu odloku mora sleherni Slovenec na krov, da ves slovenski narod protestira proti narodnemu nasilju. Slovenski poslanec pa, ki se ne zavzame za to stvar, je s tem izrekel narodno obsodbo nad samim seboj.

Priprava za prihodnje ljudsko štetje. Avstrija se s svojimi germanizatoričnimi stremiljenji že sedaj pripravlja, kako bo pri prihodnjem ljudskem štetju pokazala nemški značaj slovanskih pokrajin. Za germanizacijo se sedaj poslužuje — neoziraje se na člen 19. državnega osnovnega zakona — predpisov za izvedbo ljudskega štetja. Vlada se namreč pri znani odredbi »lede dvojezičnih napisov na Kranjskem sklicuje na predpise, ki služijo »kot predpriprava za ljudsko štetje«. Vlada se sklicuje na § 9 zakona o ljudskem štetju iz leta 1869. Ta paragraf se glasi: »Pri prehodu in izhodu vsakega okraja se mora na stroške občine napraviti občinska

tabla na primernem prostoru in lahko čitljivo. Ta tabla nosi ime kraja in političnega okraja, pod katerega spada itd. **Politično deželno oblastvo pa določa, v katerih deželnih jezikih je tablo izpolniti.** — Na podlagi te odredbe je torej izdala deželna vlada svoj odlok glede dvojezičnih napisov. Tendence je torej očitna, da se hoče za prihodnje ljudsko štetje napraviti značaj Kranjske ne kot odločno samoslovenske, temveč kot močno dvojezične kronovine. Ta odredba deželne vlade ima za nas dalekosežne posledice, zato se moramo zoperstaviti v merodajnih korporacijah takemu odloku. Če pa moramo v naših korporacijah ne store ničesar zoper to odredbo, tedaj zaslužijo, da jih obsodi ves slovenski narod in jih pomeče z mest, kamor jih je postavil. Samo tam, kjer so Nemci v manjšini, se poslužuje vlada te določbe; kjer so pa Slovani v manjšini, tam pa daje vlada Nemcem vso oblast nad Slovani na podlagi člena 19. državnega osnovnega zakona — samo da zadošča germanizatoričnim ciljem Avstrije. In tako vlado naj nazivljamo pravično?

Na meščanski šoli v Postojni se bodo vpisovali učenci od 13. do 15. septembra t. l. Potrebne sprejemne izkušnje se vrše 16. t. m.

Umrla je večerj v Hraščah pri Postojni gospa Antonija K r a i g h e r, soproga pokojnega deželnega poslanca Jurija Kraigherja. Prvi njen mož je bil Jurijev brat Peter, ki je bil znan po Notranjskem kot vzoren gospodar. Pokojnica je bila vrla napredna slovenska žena, skrbna mati, neumorno pridna gospodinja in usmiljena do revežev. Blag ji spomin, čislani rodbini pa naše sožalje! Pogreb bo v četrtek ob 9. uri dopoldne.

Glavni zbor narodne stranke za Štajersko se vrši dne 6. oktobra ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani »Narodnega doma« v Celju. Zanimanje, ki vlada po Spodnjem Štajerskem že zdaj za to zborovanje, nam jamči, da bo udeležba nenavadno velika. Na zborovanju se bo razpravljalo v prvi vrsti o položaju stranke in o bodočem političnem in organizatoričnem delu; posebej se bo razpravljalo tudi o položaju v deželnem zboru in o volitvah, ki bodo skoro gotovo na spomlad. Izvolil se bo tudi nov izvrševalni odbor. Velike udeležbe je pričakovati letos že iz tega razloga, ker lani vsled splošne gospodarske in politične depresije stranka ni imela glavnega letnega zbora.

Nemško časopisje trobi v svet, da ima tukajšnja podružnica »Südmarke« v Pernicah nad Muto nad 70 članov. To seveda ni res, kajti z otroci vred jih imajo na papirju morda 25. — Ustanovitev te podružnice je naši javnosti gotovo še v spominu. Nekateri Slovenci, ki so skušali ustanovitev preprečiti, so bili 29. avgusta od sodnika Gränitza v Marnberku obsojeni eden na 8, eden na 5, eden na 2 dni zapor.

Drobji iz Štajerske. V Radgoni je umrla gospa Angela Gal, soproga davčnega uradnika, v 33. letu starosti. — Premeščen je na lastno prošnjo poštni asistent g. Jakob Mikula iz Št. Vida na Koroškem v Maribor. — Tri desetletnico mature so obhajali 4. t. m. učitelji, maturanti mariborskega učiteljskega iz leta 1882. Udeležilo se je šestanka 12 učiteljev, med njimi Slovenci Jernej Črtno, nadučitelj v Jarenini, Jožef Svetlin, nadučitelj v Poljčanah, Blaž Tominc, nadučitelj v Globokem, Mihael Vauhnik, nadučitelj pri Sv. Marku nižje Ptuj, in Anton Vogrinec, nadučitelj pri Sv. Antonu v Slov. Gorici. — V Gradcu se je pričelo 7. t. m. zvečer letošnje letno zborovanje »nemškega in avstrijskega društva«. Prireditve bo trajala več dni in bo združena z izletom. — Iz sodne službe. Sodni predstojnik dr. Franc Zangerl v Rogatecu je imenovan za deželno sodnega svetnika v Celovcu. — Iz Ptujja se poroča, da je dijaška narodno-obrambna enota, ki jo je za letošnje školsko akademsko letno društvo »Bodočnost«, odpovedana. — Iz Celja. Na sloves, deseti ljudski šoli je vpisovanje dne 14. in 15. septembra, začetek pouka pa 17. septembra. — Tukajšnji podružnici C. M. D. imata 11. t. m. občni zbor ob 8. uri zvečer v čitalniških prostorih v »Narodnem domu«. — Za C. M. D. je v veseli družbi nabrala 2 kroni g. d. Aida Cvar v Ortnoku. Živela nabiralateljica in darovatelj. — Obsojen po žigalec. Pred celjsko poroto so stali 6. t. m. zakonska Jožef in Liza Bezenšek iz Skalic pri Konjicah, ter prvega brat Alojz, zidar v Dobravi, in sestra Marija in Antonija, posestnici

v Skalicah. Jožef Bezenšek je bil obtožen, da si je petkrat sam zažgal hišo, da je dobil visoke zavarovalnine, ostali so pa bili obtoženi so-krivde. Jožef Bezenšek je dobil sedem let težke ječe, drugi so bili oproščeni.

Trije zreli ptički v rokah pravice. Novo-meškemu stražniku Skubicu se je posrečilo dobiti tri zrele ptičke v roke. Ko je opravljal svojo službo na kolodvoru, je videl tam v živalnem razgovoru nekega fanta, ki se mu je zdel znan iz policijskega lista. Tam ga iščejo, ker je neki kmetici ukradel par volov in ga tudi vojaška oblast zasleduje kot begunca. Ker pa ni bil siguran ali je pravi ali ne, se je previdno približal gruč in fanta kar tako nagovoril. Spoznal je po govorici, da je osumljeni Hrvat, kar je tudi v policijskem listu zasledovan. Komaj je fant prišel v dotiko s stražnikom, je takoj menjal svoje obnašanje. Postal je redkobeseden in začel govoriti kot govore bebeci. To se je stražniku zdelo še bolj sumljivo in ga je aretirati. Po aretaciji je fant še bolj simuliral blaznost. Izdal se je za Simona Radojčiča iz Bojanec pri Adlešičih. Da je vojaški begunec, to je rad priznal. Konstatiralo pa se je, da je aretovan iskan Simon Radojčič, doma iz Brinj na Hrvaškem, ter da ima tatvino in vojaško ubežnost na svoji vesti. Izročili so ga okrožnemu sodišču. — Ljubljansko sodišče je zasledovalo tatvine obdolženega Franceta Medleta, ki se je zatekel v Novo mesto, misleč, da bo tukaj bolj varna kot v Ljubljani. Pa tudi tega ptička je dobil stražnih Muhic v roke. — V ponedeljek dopoldne pa je Muhic vjel mladega uzmoviča, ki je na trgu neki prodajalki ukradel več drobnarij ter jih v gneči spravil pod suknjič. Fantič jo je popihal po stranskih ulicah, stražnik za njim in kmalu sta bila skupaj. Izdal se je za Mile Bojanoviča iz Zavale, okraj Lika. Uzmovič je star komaj 16 let, pa že kaže, kaj bo še iz njega. Kakor iz teh slučajev vidimo, taki ptički pred novomeško policijo niso posebno varni.

Šestdesetdeset gospodinski tečaj na deželni kmetijski šoli v Št. Jurju ob južni železnici začne letos dne 22. septembra. Deset prostih mest so dobile sledeče prosilke: 1. Ban Marija v Pesjem, 2. Brumen Marije iz Male nedelje, 3. Duh Alojzija iz Sv. Marije ob Pecnici, 4. Gračnar Marija iz Brda pri Planini, 5. Jančič Marija od Sv. Ane pri Makolah, 6. Juranič Matilda, Andrejci p. Sv. Andraž, 7. Plavec Marija, Bolehneč, 8. Pučnik Roza, Dobrova, 9. Samec Marija, Arclini pri Vojniku, 10. Vrečer Marija iz Št. Lovrenca pri Storah. — Ozirati se je bilo v prvi vrsti na te. Posebno letos ni nikakor mogoče sprejeti večjega števila kakor deset, torej se tečaj letos sploh ne razpiše in ni za letos nikakor več mogoče, se na daljše prošnje ozirati.

Suplente so razpisane: za klasično filologijo na gimn. na Dunaju VI. (do 14. sept.); za nemščino na Dunaju VI. (D. I. gr., do 14. sept.), na I. gimn. v Ljubljani (D. I. gr., do 15. sept.), na II. gimn. v Ljubljani (D. I. gr., do 15. sept.); za moderno filologijo na 2. r. na Dunaju II. (D. Fr., do 12. sept.), na r. na Dunaju III. (D. E., do 12. sept.), na r. v Lincu (D. Fr., do 12. sept.); za zgodovino-zemljepisje na r. na Dunaju III. (do 12. sept.); za matematično skupino na realg. na Dunaju I. (do 14. sept.); za prostoročno risanje na I. gimn. v Ljubljani (do 15. sept.), na realg. na Dunaju I. (do 14. sept.), na 2. r. na Dunaju II. (do 12. sept.), na r. v Lincu (do 12. sept.), na priv. gimn. Scholz v Gradcu (11 tedenskih ur za tedensko remuneracijo 100 K).

Vinogradnike in sadjarje opozarjamo s tem, da se dobe samočiste (čistorejne) vinske droži za pokopenje vinskega in sadnega mošta tudi letos pri kmetijsko-kemskem preskuševališču za Kranjsko v Ljubljani. Cevka s samočistimi drožmi stane z navodilom o uporabi 25 vin., s poštnino in zavojem pa 50 vin. Kdor odvzame skupaj vsaj 5 cev, plača za cevko s poštnino in zavojem 40 vin. Znesek se mora plačati naprej, ker se sicer povzame. Pri povzetju se zaračunati tudi povzetina in se s to cevka znatno podraži. V plačilo se sprejemajo tudi pisemske znamke. Ena cevka s samočistimi drožmi zadoštuje za pokopenje 5 do 10 hektolitrov vinskega ali pa sadnega mošta. Naročiti je samočiste droži vsaj pet dni pred uporabo. S pravilno uporabo čistih droži so zajamčena vinstvu tako velike koristi, da bi se jih mogel posluževati vsak vinogradnik v svojem vinogradstvu.

Ne-le, da čiste droži pospešujejo čisto in zanesljivo kipeenje mošta, ampak s pomočjo teh pridelana vina se tudi hitreje čistijo in imajo mnogo boljše ter prijetnejši vonj in okus.

Novi dohodki I. vseslovenskega cvetličnega dneva. Centralno vodstvo je prešlo v roke gospoda Milka Nagliča od podružnice D. C. M. na Opčinah pri Trstu kot uspeh tamošnjega cvetličnega dneva 150 K. Cvetlični dan, prirejen od podružnice D. C. M. v Ribnici na Kranjskem je prinesel našim narodnim društvom, v katerih namen se vrše letošnji cvetlični dnevi, 305 K dobička. Končno se je vršil 8. t. m. cvetlični dan v Ilirski Bistrici, katerega dohodek v znesku 110 K nam je doposlalo tamošnje telovadno društvo »Sokol«. Pristrčna hvala vsem, ki so pomagali do tako lepih rezultatov! Pričakujemo natančnejših poročil o posameznih cvetličnih prireditvah, da tako zberemo dragocene podatke in nasvete za prihodnja leta.

Zagoreten slučaj. V soboto se je razburilo mesto Plzen zaradi posebnega slučaja. Neka Terezija Kovarik je imela opraviti v posojilnici. Prišla je do vrat s svojim polletnim otrokom, ki ga je vozila v vozičku. Pustila je zunaj voziček petletni deklici in je odšla v posojilnico. Ko se je vrnila, ni bilo niti otroka niti vozička. Deklica je pravila, da je prišla mimo črno oblečena žena in da je odpeljala voziček z otrokom s seboj. Naravno je, da se je začel takoj lov za neznano žensko. Sodili so, da je nora. Ljudje zunaj mesta so pravili, da so videli neko žensko z otrokom hiteti po cesti proti gozdom.

Najdaljši roman na svetu. Japonski romanopisec Kiong te Bakin, eden od najbolj plodovitih mož svojega naroda, živi brezdomno čast in zaslug, da je napisal najdaljši roman na svetu. To velikansko delo pa tudi ni bilo plod kakih štirinajstih prečutih noči, temveč je pripravil romanopisec svoj umotvor celih 40 let. Pričel ga je pisati leta 1852 in ga je dokončal leta 1892. Roman obsega nič manj kakor 106 zvezkov po kakih tisoč strani, ima torej približno okrog 106.000 strani. Na vsako stran pride 30 vrstic, tako da ima roman 310.000 vrstic. Ako štejemo v vsako vrstico le deset besed, mora prečitati potrpežljivi čitatelj vsega skupaj tri milijone besed. Celi roman tehtja 60 kg po naši meri in vagi. Ročno izdaje tega ogromnega dela samoposebi umevno ne bo mogel potemtakem naročiti drugi kakor kak orjaški čitatelj atlet.

Padeč s steklene strehe. Na deželni cesti na Dunaju se je pripetila pred par dnevi na nekem novozgrajenem poslopju velika nesreča. 2 dečka, ki sta se slučajno splazila na stekleni krov, sta naenkrat padla skozi predrto steklo na tla. Enega fanta so prenesli umirajočega v bolnico, a tudi drugi je smrtno nevarno poškodovan.

Največji kolodvorji in najhitrejši vlaki. Največji kolodvor na svetu je šele pred kratkim prometu zročni glavni kolodvor v Lipskem. Kolodvor obsega 85.550 m², 40.000 m² obsega glavni kolodvor v St. Louisu, je torej nad polovico manjši od prvega. Pa Amerikanci se zopet na delu. V New-Yorku se gradi kolodvor Peennsylvania-železnice, ki bo obsega 110.000 m². Pariški kolodvor St. Lazare meri 33.000, londonski St. Pancras pa 15.500 m². Mnogo velikih kolodvorov ima Nemčija, v Frankfurtu ob M. 31¹/₂, v Dresnu 25¹/₂, v Kolinu 22 in četrt, v Monakovem 21 tisoč m². Za potnike imajo pač ekspresni vlaki največje privlačno moč. Severo-južni ekspres rabi 36 in tričetrt ure iz Berlina v Neapel čez Hof, Monakovo, Inomost, Verono, Rim. Simplon-ekspres prevozi progo Calais preko Pariza, Genfa, Milana v Neapel v 19 urah in 5 minutah. Turški ekspres rabi 27 oziroma 22 en četrt ure iz Pariza oz. Berlina preko Monakovega-Solnograda v Trst. Najdaljšo pot ima sibirski ekspres 9 dni in 10 ur. Proga, ki jo mora prevoziti meri 8389 km. Srednja hitrost je 37 km. Orient-ekspres rabi za 3100 km 61 ur iz Pariza v Carigrad. Peterburg-Cannes ekspres prevozi določeno progo v 66 urah.

Vohun prijet na Ogrskem. V sredo so aretirali orožniki v Apacza-Magyarsanad dva sumljiva moža. Eden je ušel, a drugega so prepeljali na orožniško postajo, kjer se je predstavil za Kazimira Krusa, a drugače ni hotel ničesar izpovedati. Rekel je le, da potuje v znanstvene svrhe po ogrski deželi. V njegovih žepih so našli razne zemljevide, skice, notice in risbe ogrskih utrd in mostov. Tujec govori

C. N. N. DOYLE:

Zgodbe napoleonskega huzajra

(Dalje.)

Violetta je bila tisto jutro izgubila podkvo, in ko sem se vrnil, je imel kovač še vedno opravka z njo; tako sta dospela tovariša pred mano na določeni kraj. S seboj sem prinesel sabljo in razen tega še par krasnih angleških pištol; 150 frankov so me bile stale pri Trouvelu v Ri-volski ulici, in še so bile poceni. Bile so tiste, s katerimi sem rešil v bitki pri Leipzigu staremu Bouvetu življenje.

Jasno zvezdno nebo se je bočilo tisti večer nad nami, in mesec nam je sijal za hrbtno tako svetlo, da so jahale neprestano črne sence pred nami po cesti. Daleč seveda nismo videli, ker je bilo toliko dreves, in kolikorkrat smo prisluhnili, vendar še ni bilo slišati grofice, dasi je grajska ura že zdavnaj udarila deset.

Ze smo se bali, da se ji ne bi bilo kaj pripetilo, kar zaslüšimo v daljavi tiho drdranje voza in peketanje konjskih kopit. Slišalo se je zmerom razločnejše, dokler se ni prikazalo izza ovinka dvoje rumenih luči, kažočih nam par velikih rjavih konj, ki sta vlekla v naglem trahu visoko, višnjevo kočijo. Kočijaž je ustavil tik pred nami; salutiraje smo se postavili pred okence. Pogledal nas je lep, blede obraz.

»Mi smo tisti trije oficirji cesarjevi, madame,« izpregovoril jaz tiho, sklanja se k odprtemu oknu. »Saj ste že obveščeni, da se vam poklonimo na tem kraju.«

Nežni, blede obraz grofice je prebledel ka-

je pogledala vse tri po vrsti ter odgovorila nazadnje: »Vidim, da ste vsi trije goljufi.«

Udarec njene viške, bele roke me ne bi bil mogel raniti bolj od teh besed in grenkega glasu, s katerim jih je izrekla.

»Madame,« ji odgovorim, »premalo pravičnosti nam izkazuje. Tu sta polkovnik Despienne in stotnik Trameau, jaz pa sem brigadir Gérard, in to ime govori pač samo zase.«

»Ooh, malopridniki,« zastoka ona, »vi mislite, da me bo lahko prevariti, ker sem le šibka ženska. Oh, vi podli goljufi!«

Pogledal sem Despienna, ki je bil prebledel od strahu, dočim si je Trameau srdito pulil brado. Nato se obrnem zopet k dami ter ji pravim s stvarnim glasom:

»Madame, ko nam je bila čast, sprejeti iz cesarjevih ust to naročilo, mi je izročil ta emitisti prstan kot izkaz. Ne bil bi verjel, da je trem poštenjakom treba takšnega potrdila, toda kakor vidim, morem ovreči vašo nevedno sumno samo s tem, da položim ta prstan v vaše roke.«

Podržala ga je pazno proti luči svetiljke; njen obraz se je pokrnil zdajci z žalostjo in grozo.

»Njegov prstan je! Njegov prstan!« je tarnala. »Ooh, moj Bog, moj Bog, kaj sem storila!«

Videl sem, da se je moralo zgoditi nekaj strašnega; silil sem torej: »Hitro, hitro, madame, dajte nam papirje!«

»Saj sem jih že izročila!«

»Izročili? Komu pa?«

»Trem oficirjem!«

»Kdaj?«

»Pred pol ure!«

»Kje so?«

»Bog mi je priča, da ne vem. Ustavili so moj voz, in izročila sem jim zavoj brez pomisleka, meneča, da jih je poslal cesar.«

Ta novica nas je zadela kakor strela; vendar pa tvore takšni trenutki tudi sijajne točke mojega življenja. »Ostanite tu,« pravim tovarišema, »če bi prišli tisti trije jezdeci mimo, ustavita jih za vsako ceno! Vrnem se takoj!« Zdivjal sem na Violetti v Fontainebleau, skočil pred palačo s sedla, sunil lakajce, ki so me hoteli zadržati, v stran, in planil v cesarjev kabinet.

S svinčnikom in šestilom v roki je sedel Napoleon z Macdonaldom pred velikim zemljevidom in nejevoljno dvignil glavo ob mojem naglem vstopu; ko pa me je spoznal, mu je izginila barva z obraza. »Pustite naju sama, marsal,« je dejal in se nato obrnil k meni: »Kako je s papirji?«

»Ni jih, sire!« odgovorim in povem nato v naglih besedah, kaj se je zgodilo.

»Gérard, priskrbite mi jih nazaj! Tu gre za bodočnost moje dinastije! Naglo na konja, naglo!«

»Kdo je storilec, sire?«

»Ne morem vam povedati; saj me obdajajo izdajalci od vseh strani! Toda eno vem: spraviti jih hočejo v Pariz, in h komu drugemu kakor k temu lopovu Talleyrandu? Da, da, roparji jahajo proti Parizu; morda se vam jih posreči dohiteti. Vzemite tri izmed mojih najboljših konj in —«

Ostalega nisem slišal, ker sem že rožljaj

po stopnjicah. Preden je minulo pet minut, sem galopiral po Violetti iz mesta, v vsaki roki v jati arabskega konja iz cesarjevega hleva. Rečeno, da naj vzamem tri; a kako bi bil pogledal Violetti še kdaj v oko? Krasen prizor je moral biti, ko sem pridrljil v mesečini proti tovarišema in ustavil svoje konje tako nenadno, da so se vzpeli v zrak kakor sveče.

»Nikogar mimo?«

»Nikogar!«

»Potem so na poti v Pariz; naglo na konja in za njimi!«

Pogumna vojaka se nista dala dvakrat prositi; kakor blisk sta se zavrhnila na cesarjeva bežca in pustila svoja lastna konja ob poti. Zdaj je šlo kakor burja — jaz na sredi, Trameau, kot najtežji med nami, nekoliko zadaj, Despienne pa na moji desnici. Hudiča, kar leteli smo! Z glasnim bobnenjem je grmel dvanajst kopit po trdni, ravni cesti; miljo za miljo ničesar razen črnih senc in srebrnih trakov mesečine; pred nami lastne sence, za nami gosti oblaki prahu. Slišali smo, kako škripljejo zapahi v kočah, ki smo grmeli mimo njih, in kako odpirajo okna, toda preden so se ljudje zavedli, smo že bili davno mimo njih.

Polnoči je že bilo, ko smo pridivljali v Cor-bail; vendar pa smo zapazili hlevarja, ki je šel z dvema vedri v roki po vodo.

»Trije jezdec!« hlastnem nad njim. »Jahali skoz?«

»Pravkar sem jim napojil konje; menda.«

(Dalje.)

112 let stari narednik. Med veterani, ki so se udeležili odkritja Skobeleva spomenika v Moskvi, je bil pri slavnosti prisoten tudi neki upokojeni infanterijski narednik, ki je izpolnil letos 112 let. Bržkone je to najstarejši narednik na svetu.

Pritožbe, ki prihajajo na napačno adresno. Te dni smo prejeli pritožbe, ki jih nikakor ne moremo puščati pri miru in jih moramo nasloviti na adresno, kamor spadajo. Dogajajo se namreč slučajji, da je pošta dostavila »Dan« našemu naročniku že po dva dni pozneje, kakor je bil odposlan. Pa to bi še bilo, ker ga je vsaj dostavila. Zgodil se je pa slučaj, da pošta sploh ni dostavila »Dneva«, dasi je bil redno odposlan. Temu so krive ukrajne pošte. Z Bleda je prišel nek naročnik reklamirat »Dan«, ki ga ni prejel ves teden. Uprava mu je dokazala, da je redno odposlan. Na reklamacijo pri ravnateljstvu v Ljubljani je bila na to opozorjena pošta na Bledu in od tedaj je prejemal naš naročnik list redno. Čudno, da šele pritožba odpomore! Sedaj nam javlja prijatelj »Dneva« iz K. na G., da je prejel »Dan« v celem mesecu samo sedemkrat. V tem mesecu ga pa ni prejel od 3. septembra do 8. septembra. Uprava pošila list redno, na glavni pošti je tudi redno ekspediral — o čemur smo se prepirali — kriva je torej ukrajna pošta. To naj bo zadnji opomin postam, ker od sedaj bomo za vsako tako reklamacijo vložili pritožbo na pošto ravnateljstvo. Naše cenjene naročnike pa prosimo, naj se pri vsaki reklamaciji obrnejo tudi na pošto in nam naj takoj javijo nastali nered, da vložimo pritožbo na pošto ravnateljstvo.

Nemci na lovu slovenskih otrok. Neki nemški profesor v Ljubljani nagovarja slovenske starše, da naj vpišejo svoje otroke v »Šulterajnsko šolo«, ki jim jo opisuje kot najboljšo in se iz nje edino le more prestopiti na realko. Pozor na take svetovalce!

Ciril Metodovi družbi v vednost daje dober rodoljub v št. 250 »Dneva« 7. t. m., da je že zelo pozno, da ustanovi svojo šolo v Lienfeldu ali Dolgi vasi na Kočevskem, kjer je mnogo slovenskih otrok, ki pa morajo obiskovati nemške šole in postanejo pozneje odpadniki. Gospod dopisnik ni naslovil v tem slučaju svojega poziva na poklicano osebo. Saj mu je vendar znano, da ima kranjski deželni šolski svet slovensko večino in da vlada v deželnem odboru slovenska ljudska stranka. To so faktorji, ki imajo moč in dolžnost skrbeti za slovenske šole v naši deželi. Družba sv. Cirila in Metoda pa ima dosti, da, preveč opraviiti na slovenskih mejah, katere nam napada silovito in krči rapidno mogočni in pohlepni sosed.

Ciril -Metodov.

Povodenj na barju. Kaj vendar mislijo me-
rodajni faktorji? Vse barje je že skoro pod vo-
do, zatvornice pa so še vedno zaprte, oziroma
napol odprte! Vsaj vendar nima nobenega po-
mena, da je Gruberjev kanal napol zaprt, Havpt-
manca, Illovia in Lipe pa so že pod vodo ali pa
vsaj vse zatopljene. Škoda se dela velikanska
— zato odprite pot vodi!

Narodni trgovci, okrasite izložbe na cvetlični dan s cvetjem! Po graški navadi naj bi tudi ljubljanski narodni trgovci naročili cvetja pri centralnem odboru za cvetlični dan in okrasili z njim svoje izložbe. Naš apel je že upoštevala znana narodna trdka **Fran Koilmann** na Mestnem trgu. Ker ima vsled šolske sežije s trgovino preveč posla, se je za sodelovanje pri cvetličnem dnevu odkupila za 10 K gospa **M. Tičar** na **Sv. Petra cesti**. Slovenci, ozirajte se na zavodno - slovenske trdke, banke in druge zavode!

Seja občinskega sveta, v četrtek dne 12. septembra. A. Javnaseja: I. naznanila predsedstva. II. Odobrenje zapisnikov zadnjih dveh sej. III. Personalnega in upravnega odseka poročila: 1. o izvolitvi dveh občinskih svetovalcev v glavno komisijo za bodočo deželnozbor-sko volitev; 2. o dopisu županovem glede odločbe županstva na Ježici v zadevi mrtvašnice na pokopališču pri Sv. Križu; 3. o dopisu županovem glede razsodbe deželnega odbora v za-devi prodajalcev zelja U. Marenko in K. Kačar-ja. IV. Finančnega odseka poročila: 1. o račun-skemu klepu loterijskega posojila in amortizač-nega zaklada tega posojila za leto 1911; 2. o reviziji psov za leto 1911 ter dovolitvi nagrad za revizijo; 3. o ponudbi Frana Jemca za od-kup mestne parcele št. 99/6 kat. občine Gradi-šče; 4. o ponudbi kiparja A. Dolinarja za nakup njegovega kipa A. Aškercja; 5. o dopisu upravne komisije realčnega zaklada glede pokritja stroškov za napravo brezžične brzojavne postaje; 6. o prošnji »Slovenske Filharmonije« za izred-no podporo. V. Finančnega in šolskega odseka poročilo o prošnji društva »Mladike« glede prev-zetja društvene vadnice v mestno upravo. VI. Šolskega odseka poročilo o računih o porabi do-tacije na raznih mestnih šolah za leto 1911/12. VII. Stavbnega odseka poročila: 1. o pritožbi Frana Poljšaka proti odločbi mestnega magi-strata glede betonske terase na dvorišču nje-gove hiše na Martinovi cesti; 2. o dopisu stav-bnega vodstva za osuševanje barja glede doho-

dov k Gruberjevemu kanalu in k regulaciji Ljubljanice; 3. o prošnji deželnega muzeja »Rudolfin« za določitev pogojev za raziskovanje in prekopavanje mestnega sveta; 4. o oddaji dobave raznih kamenitastih izdelkov in drenažnih cevi za zgradbo kanalov zbiralnikov; 5. o dopisu mestnega magistrata glede pogajanj v svrlo delne regulacije Kolizejske ulice; 7. o samostalnem predlogu občinskega svetnika Marinka glede kanalizacije Martinove ceste; 8. o samostalnem predlogu občinskega svetnika Tomaža Novaka glede naprave javnega stranišča pri tobačni tovarni; 9. o samostalnem predlogu obč. svetnika Tomaža Novaka glede tlakovanja Tržaške ceste; 10. o samostalnem predlogu obč. svetnika Smoleta glede naprave betonskih mostičev v trnovskem okraju; 11. o samostalnem predlogu obč. svetnika Jerneja Šerjaka ter prošnji več interesentov glede premetitve potoka Galjeveca. VIII. Klavničnega ravateljstva poročilo o računskem sklepu mestne klavnice za leto 1911. IX. Direktorija mestnega vodovoda in elektrarne poročili: 1. o računskem sklepu mestnega vodovoda za leto 1911; 2. o računskem sklepu mestne elektrarne za leto 1911. X. Samostalni predlogi: 1. občinskega svetnika A. Rojine glede zvišanja doklade mestni policijski straži; 2. občinskega svetnika E. Kristana glede ustanovitve bolniške blagajne za posle; 3. občinskega svetnika I. Štefeta glede naprave vodovoda v Hradeckega vasi; 4. občinskega svetnika H. Brandta glede imenovanja ceste za novim nemškim jubilejnim gledališčem. B. T a j n e s e j e : I. Naznanila predsedstva. II. Odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Personalnega in pravnega odseka poročila o prošnjah v raznih personalnih zadevah magistratnih uradnikov. IV. Finančnega odseka poročila: 1. o dopisu županovem glede dovolitve neke stavbne doklade; 2. o prošnji J. Viditza za podporo povodom smrti vdove magistratnega tajnika A. Viditz; 3. o prošnji strežnice na mestni nemški dekliski šoli M. Zupan za stalno nameščenje; 4. o prošnji bivše šolske strežnice M. Čertanc za zvišanje miloščine. V. Obrtnega odseka poročila o prošnjah za razne obrtne koncesije.

Nemški slučaj v Spodnji Šiški. Naduta nemška gopoda si na naših slovenskih tleh rada dovoljuje marsikaj, kar je v ostrem nasprotju ne le z našim narodnim čutom našega ljudstva, ampak tudi sicer ni v čast hvalisani nemški kulturi in njeni »fajnmekariji.« Tako si privoščijo vselej nemška zakonska upokojeni stotnik H. Šp. in njegova soproga stanujoča v Spodnji Šiški s tem, da držita v svoji hiši ljubeznivega kužka, ki se prav pogosto zaganja s svojimi ostrimi zobčki v miroljubno šišensko prebivalstvo, posebno v igrajoče se otroke. Izmed mnogobrojnih slučajev navajamo za sedaj samo enega, ki je dal povoda sodnijski ovadbi proti gospodarju lova željnega psa. Pretekli mesec se je igrala na dvorišču s punčko iz cunji šletna deklica M. Doberle. Naenkrat se zakadi sosedov pes v otroka in ji iztrga igračo. Nato priskoči na dekletov jok njena mati in hoče vzeti psu ukradeni plen. Tedaj se je pes polotil matere in jo popadel za krilo. Pretrgal ji je z ostrimi zobmi obleko in jo vgriznil na levi nogi. Žena se je le z motiko ubranila, da ji besna žival ni napravila večje škode. Stotnikova žena, ki je ta prizor gledala bi bila lahko takoj poklicala psa k sebi, a ona tega ni storila, ampak je baje z nekakim zadovoljstvom gledala pogumne naslake svojega pesovančka. Zdaj ima zadevo v rokah tukajšnje okrajno sodišče in je na splošno željo prizadetih šišenskih prebivalcev upati, da se nasilnemu psu enkrat za vselej vzame prilika pasjega lova na mirno domače prebivalstvo.

Prvi slovenski trgovski tečaj g. Fr. Gärtnerja v Gosposki ul. je pod spretnim vodstvom strokovno naobraženega šolnika, ki že 18 let poučuje trgovske predmete na raznih zavodih. Ker je to edini slovenski zasebni zavod te vrste, ga staršem lahko najtopleje priporočamo. Lastnik ne gleda le na to, da bi se ponašal z velikim številom gojenk, ampak le na to, da iste v resnici dobro poučene zapuste zavod. Raditoga je tudi število gojenk omejeno. Več v današnjem inseratu.

Cvetlični dan na Viču. Sijajen uspeh cvetlične prirreditve — nad 500 K čistega — je presenetil celo vse optimiste viške, 500 K je žrtvovalo kmečko in delavsko prebivalstvo. Slava tolikemu razumevanju in požrtvovalnosti za trpečega brata! Iskrena hvala gospodičnam, ki se niso ustrašile napornega dela in nastopile težavno pot od ulice do ulice, od hiše do hiše. So to vzrajne sedelovalke pri naših dobrodušnih prirreditvah: gđc. Gabričova, gđc. Galjčeva, gđc. Gašperlinova, gđc. Križeva, gđc. Maričičeva, gđc. Oblakova, gđcne. Pančurjeva, gđc. Thalerjeva, gđcne. Traunove, gđc. Vinarijeva. Srčna zahvala nadalje vsem darovalkam cvetlic. Izmed malih je bil najbolj agilen Likarjev Leon. Na krasno okrašenem kolesu smo ga vsi občudovali. — Tudi obhod kolesarjev je občinstvu jako ugajal. Razbujčili smo cvetlični dan z veselico »pri Rožbežniku«. Obžalujemo, da je veselica, ravno ko je bilo vse v najlepšem tiru, morala prenehati. Iz raznih prepirov znani Peklaj pod domače Stupar je prišel z »Orlovskе veselice« na Dobrovi očitvno z izzivalnim namenom na cvetlično veselico in se začel kmalu pripraviti. Udaril je Ažmana s stolom po glavi in mu skoro prebil črepijo. Ljudje so hoteli iz dvorane in se vračali domov. Klerikalna podvigianost je oškodovala gostilničarja, dobrodelno prirreditev in skoraj uničilo mlado življenje. Omenjamo še, da je to onaj Peklaj, ki je šel zadnjič »braniti« svojega brata pod Rožnik **pred Sokoli.** Glede razdelitve se bode krajevni cvetlični odbor ravnal po prvotnem sklepu: dobitek cvetličnega nabiranja (približno 267 kron) se razdeli med revne viške šolske oroke, Družbo sv. Cirila in Metoda, Sokolsko Zvezo in Radogojca. Uspeh veselice (približno 233 kron) pa delita viški »Sokol« in Ciril - Metodova podružnica.

Sodelovalke pri cvetličnem dnevu dne 14. in 15. septembra v Ljubljani, ki so se prijavile naravnost centralnemu odboru v Šubičevi ulici 3, ali pa v »Narodni knjižarni« izvedo kam so

prideljene iz »Dneva« in »Slov, Naroda« v petek 13. t. m. Gospode akademike, ki bodo prideljeni kot spremljevalci posameznim cvetličnim krožjem, opozarjamo na **tabelarični pregled**, ki bo razstavljen v petek in soboto v izložbi »Narodne knjižarne« in kjer bo vse porebno razvidno. »Sokoli« pa bodo obveščeni glede porazdelitve po posameznih okrajih potom svojih sokolskih društev.

Izkaz mestne klavnice. V mestni klavnici so zaklali od 25. avgusta do 25. septembra 57 volov, 1 bika, 3 krave, 164 prašičev, 133 telet, 37 kostrunov in 1 kozliča. Mesa so vpeljali 858 kg, 2 zaklana prečiha in enega teleta.

Izgubljeno. Gospa Fani Golob je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. Najditelj naj jo izroči v našem uredništvu.

O kavarni »Minerva« smo prejeli od prijatelja našega lista iz Trsta sledeči dopis: Vsakemu Slovencu in Italijanu v Trstu je znano, da je kavarina »Minerva« narodna kavarina. Onemu, ki ni bilo prej znano, mu je pa znano od predlanskega leta, povodom izleta N. D. O. v Trst. Italijanski pobalini so takrat porabili priliko in kavarino pobili. Slovenci, upoštevajoči veliko škodo, izpolnjujejo svojo narodno dolžnost s tem, da to kavarino podpirajo. Lastnik pa, žal, ne izpolnjuje v kavarini svoje narodne dolžnosti. Na mizah ti je zastoj iskati slovenske vžigalice. Bil je na to večkrat opozorjen. In kaj je odgovoril? »Jaz imam vsih potrebo!« Torej radi par gostov italijanske narodnosti so na vsih 18 mizah vžigalice z znamko »ključ«. To je žalostno. Ne zadostuje pa samo to. V tej kavarini tudi iščeš zastoj nabiralnik C. M. družbe. Kavarina »Comercio« ima, mislim, skoro polovico gostov druge narodnosti. Gospoda Sorlija pa ni sram med temi gosti postavljati na mize vžigalice C. M. družbe in tudi se ne sramuje prijeti v roke nabiralnik in prositi od mize do mize z besedami: »Mal položi dar!« Priporočamo g. lastniku (ker je ta bolan) gospej soprogi, g. Sorlija v posmelo! V tej kavarini nimajo tudi dovolj slovenskih listov. N. pr. »Dneva« imajo samo en izvod, včasih je treba čakati ure in ure, predno se ga dobi. Če se dobi »Piccolo« v več izvodih, bi se moralo dobiti slov. liste še toliko več; posebno pa »Dan«, ki ga vsakdo rad čita; »Slov. Ilustr. Tednik« se dobi šele v sobotah in celo v nedeljah. Gosp. lastniku priporočamo, naj ugodni željam svojih zvstvih gostov in stvar uredi.

V Škedenju obstoji telovadno društvo »Sokol«, ki ima tudi poseben oddelek (naraščaj). Priznati moramo, da se naraščaj lepo razvija, kar je gotovo zelo razveselivo dejstvo. Toda v zadnjem času so se začele nekatere matere pritoževati glede nastopa naraščaja, češ otroci morajo na dan nastopa biti na razpolago cel dopoldan in ravno tako cel popoldan, razun par uric popoldne, da gredo kosit. Matere se izražajo, da bi se od strani društva dalo otrokom v celem dnevu vsaj trohico okrepčila in to zato, ker bi s tem otroci dobili več veselja in ljubezni do društva. Opaža se namreč, da ravno radi goriomenjenega razloga, naraščaj zgubljajo veselje do društva, ter nameravajo razni odstopiti. Povdarjati moramo še, da so otroci večinoma revnih staršev in zato je umljivo, da starši ne morejo zadovoljiti niti njihovim skromnim željam, kadar nastopijo. Z ozirom na navedeno, apeliramo na društveni odbor omenjenega društva, da vzame celo stvar v pretes. Prepričani smo, da bi društvu veliko koristilo, če bi se v tem oziru kaj ukrenilo. Otroci bi z večnim veseljem zahajali v društva, ter agitirali, matere bi pa s tem večjo zadovoljnostjo pošiljale otroke v sokolska društva.

Škedenika.

Opomba uredništva. Veseli nas, da smo tudi vrlo Tržačanko dobili med svoje sodelavce. Vsekakor je pa dolžnost odbora pri Sokolu, da se s tem prav umestnim predlogom bavi precej v prvi stvari.

Prvo narodno pešdirko priredi športni klub »Helios« kakor že javljeno, dne 22. septembra t. l., in sicer tekanje na 1 angl. miljo (1609 m) in korakanje 3 km z lepimi nagradami. Ker je to prva takšna prireditve, ki jo napravijo Slovenci, je umevno, da bodo tekmevali sami diletanje! Zato se je nadejati, da se dirke zmožni Slovenci čimprej vpišejo. Ravno tako se nadejamo, da se bodo člani, gojitelji teh športov, tukajšnjih in zunanjih športnih društev gotovo zglasili za dirko. Vpisnina je 2 K. Vpisuje do 19. t. m. g. L. Čehovin, slov. brivec, ul. sv. Marka št. 4. Natančnejša pojasnila daje odbor (sv. M. M. zg. št. 573.)

25letnica pevskega društva »Hajdrih« na Proseku. (Izvirno poročilo našega dopisnika.) Četrtsotoleta na polju prosvete je redek sluščaj, zatorej se pa tak praznuje le na način kakor ga je imenovano društvo. Prosek je bil ves v zastavah. Slovenske zastave so delale kajžipot k slavoloku ki je bil impozanten in arhitektonično popolnoma dovršen. Veselični prostor z odrom za pevsko slavnost in tribune vse v najlepšem in jesenskem cvetu. **Sprejem gostov.** Krasno jutro je zvalo tisočero ljudstva med svoje brate in sestre. Prosečani so imeli polne roke opravka. Pri vsakem vlaku so gostoljubno sprejemali goste z društveno zastavo in narodno godbo Proseško na čelu. **Jama v Briščkih** nudi izletnikom nenavadno veliko naravnih čudov. Ogledali so jo udeleženci, ki so došli do 11. ure dopoldne. **Sprevod** kakoršnega ni videti nikjer v tako prelestnih barvah kakor v tržaških okoliških narodnih nošah je otvorilo točno ob 3. uri kolesarsko društvo Balkan. Za njim je korakala slavna godba N. D. O. iz Trsta, za njo pa deputacija Glasbene Matice, Ljubljanski Zvon in Slavec iz Ljubljane oba z zastavo. Obžalovati je, da so druga kranjska pevska društva pustila slavljenca na cedilu. Za Ljubljančani so se vrstila ostala društva 40 po številu z narodno godbo Proseško. **Pozdrav.** Ko so dospela društva do slavoloka vsula se je nanje toča cvet

lic. Odč. Marica Goriupova pa je z dovršenostjo prave deklamatorice pozdravila v vezani besedi udeležence. Marsikako oko je rosilo, ko je ona slavila pesem kot edino rešiteljico bratomornega boja. **Pevska slavnost.** Desetero zastav, okiñanih z lovorivimi vencii se je dvignilo in društva so odkorakala na slavnostni prostor. Po slavnostnem sprejemu in pozdravu ob okusno dekoriranem slavoloku, so vsa društva odkorakal na pripraven prostor, kjer se je vršil koncert z obsežnim pevskim sporedom na stotine in stotine narodnozavednega občinstva od daleč in posebno iz Trsta in tržaške okolice ter Prosečanov se je zbralo. Med odličnimi gosti smo opazili državnega poslanca dr. Rybaña, dr. Slavika, urednika "Novih Akordov" dr. Gojmira Kreka, koncertnega vodjo Glasbene Maticice iz Ljubljane g. Mateja Hubada in še mnogo drugih. Koncert je otvorila nalašč za slavnostni dan uglasbena Gestrinova pesem Emila Adamiča "Ecce dolor", katero je proizvajalo pevsko društvo Hajdrih s Proseka. Po odpeti točki je deputacija Glasbene Maticice izročila "Hajdrihu" velik lovorov, venec s slovenskimi trakovi. Točko za točko so potem odpevala "Slavec" (30 pevcev) in "Ljubljanski Zvon" (ubran oktet) iz Ljubljane, pevski odsek Sokola v Komnu, društvo "Veslesila" iz Škednja (naboljši tržaški okoličanški zbor), društvo Trst, društvo Zaria iz Rojana, Čitalnica od sv. Jakoba, Danica s Kontovelja, Skala iz sv. Križa itd. V natančno oceno proizvajalnih točk se tu ne moremo spuščati in prepustimo ta nehvaležni posel strokovnemu listu. Spored so zaključila vsa društva s Hajdrihovo "Morje Adrijanska". Neopisane je bil trenutek, ko je ta stara himna zaorila iz okoli 600 narodnonavdušenih grl. Mogočen je bil njen odmev. **Ljudska veselica.** Nato se je razvilo na veselilnem prostoru živahno vrvenje in prijeten dirinje. Vse se je veselilo lepo uspele pevske slavnosti, zunanji posetniki smo se morali žal vrniti proti domu. Tudi mi častitamo Hajdrihu k njegovi 25letnici z željo, da v bodoče vztrajno in pridno deluje za gojitev slov. pesmi na tržaškem ozemlju, kar je gotovo za tamošnjo narodno obrambo velikega pomena!

Opomba uredništva: Tržaška poročila so včeraj vsled nepričakovanih tehničnih ovir izostala.

Včeraj jutraj so prinesli listi vest, da je umrl na svojem posestvu v Dobežlicah na Češkem Jaroslav Vrchlicky. Zadnje čase so prihajale vesti, da se je njegova bolezen — na kateri je bolehal že dve leti — poslabšala. Vrchlicky je že pred letom bival v Opatiji, kjer je podnebje zelo ugodno vplivalo na njegovo zdravje. Ker ni bilo upanja na zdravje — se je vrnil domov na Češko, kjer je prebil zadnje dni svojega življenja v družbi svojih zvestih prijateljev in sorodnikov.

Vrchlický je bil največji češki pesnik, njegovo ime je svetovno znano. Saj tvorijo samo njegova dela takorekoč cel oddelek v literaturi. Vse svetovne literature nimajo tako plodovitega pesnika. Napisal je čez sto del — njegovi zbrani spisi obsegajo že sedaj 65 debelih knjig, brez prevodov ki obsegajo 28 del.

Vrchlický je bil rojen 17. februarja 1853. v Lomah. Njegovo pravo ime je Emil Frida — pisal je pa celo življenje pod imenom Vrchlický, ki mu je postalo pravo ime. Leta 1872. je dovršil gimnazijo in je stopil v bogoslovje, od tam pa je kmalu izstopil in se je vpisal na univerzo; hotel je študirati zgodovino. Po treh letih je postal domači učitelj v rodovini Montecuccoli in je z rodbino odšel v Italijo (1875 do 1876). Leta 1877. je postal suplent na praškem pedagogiju, kmalu na to pa tajnik na češki tehniki v Pragi. Tu je ostal do l. 1893. Med tem je postalo njegovo ime slavno. Leta 1891. je postal častni doktor praške univerze. l. 1893. je bil imenovan za profesorja romanskih literatur. Leta 1898. je postal redni profesor, pozneje dekan filozofične fakultete; in član avstrijske gosposke zbornice. Češki na rod je priznal njegove zasluge in ga je obspal z raznimi častmi. — Vrchlický se je oženil l. 1879. s hčerjo znane češke pisateljice Podlipske; imel je enega sina in dve hčeri. Ena iz njih je postala znamenita igralka. Vrchlický je mnogo potoval: l. 1882. je bil v Nemčiji, na Nizozemskem, v Belgiji in na Danskem večkrat je bil v Italiji in na Poljskem. Na Slovenskem je bil Vrchlický pri odkritju Prešernovega spomenika in je položil pred spomenik našega pesnika venec v imenu češke univerze. Takrat se je Vrchlický seznanil osebno z Aškercem in sta šla skupno na Bled. Vrchlický se je prebivanja na Slovenskem z veseljem spominjal in je tudi posvetil lepo pesem Bledu in prijatelju Aškercu. Pred tremi leti je naznanil zbirko prevodov iz Aškercевih poezij. Toda bolezen mu je zabranila nadaljevati delo.

Zaradi velike obsežnosti, je nemogoče po-
dati natančno sliko življenjskega dela, ki ga je
izvršil Jaroslav Vrchlický. Njegova plodovi-
tost je bila naravnost čudovita in nenaravna.
Za celo dramo je včasih rabil le par dni. Zjutraj
so včasih prijatelji strmeli nad množico pesmi,
ki jih je rodila ena sama noč. Poleg izvirnih
stvari je prevajal svetovna dela Faust, Božan-
ska komedija, Calderon, Osvobojeni Jeruza-
lem itd. Prevajal je dela skoraj vseh evrop-
skih literatur: iz nemške, francoske, španske,
portugalske, poljske, angleške, ameriške in
jugoslovanske. Poleg tega je formalno poma-
gal pri prevodih iz mažarske literature in iz
orientalskih literatur. Tako je Vrchlický podal
češkemu narodu prevode velikih del vseh
svetovnih literatur — in sam je ustvaril dela,
ki so postala svetovna. Bil je močnejša sila,
ki se združila v sebi — svet in domovino.

Vrchlický se je pojavil na književnem po-
lju po L. 1868., ko je nastopila nova generacija

z almanahom »Ruck«. V tem je Vrchlicky vsporeden z našim Stritarjem (Zvon I. 1870.) Nasprotni ozkosrčni narodni literaturi je povzdignil Vrchlicky svetovno literaturo. Kot svetovno izobražen mož, je videl, da se narod ne sme zapreti v svoje ozke meje — ampak, da se mora ozreti po svetu in stopati skupno z velikimi narodi po poti napredka.

Temu svojemu geslu je ostal Vrchlicky do smrti zvest in po tem geslu je tudi delal, dokler niso onemogle njegove sile. Njegovo bolezen so si mnogi razlagali, kot posledica prevelike narodnosti. Vrchlicky je imel mnogo učencev, ki so mu zvesto sledili. Ob njem pa sta stala še dva velika stebra češke literature: Svatopluk Čech in Julius Zeyer. Čech, Zeyer in Vrchlicky — so trije češki pesniki zadnje dobe. Z Vrchlickym je umrl zadnji iz njih. (Dalje.)

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

† JAROSLAV VRCHLICKY.

Praga, 10. septembra. Pesnik Vrchlicky je včeraj ob tri četrti na 10. umrl v Dobožicah. Danes so pripeljali truplo pokojnega pesnika v Prago. Na kolodvoru so pričakovale krsto velike množice ljudstva. Truplo so položili na oder v panconu deželnega muzeja. Vse mesto je v žalnih zastavah. Od vseh strani sveta prihajajo sožalje izjave. Vsa narodna kulturna, literarna in druga društva se pripravljajo, da pride največjemu svojemu pesniku dostojen pogreb.

AGITACIJA PROTI EVHARISTIČNEMU KONGRESU.

Dunaj, 10. septembra. Klerikalni pritisk proti raširjevanju letaka »Josefsblatt« je bil brezuspešen. Vkljub mnogoštevilnim aretacijam je ljudstvo sedaj samo začelo posegati po letakih. Od strani naprednih strank in društev se upirajo agitacija za demostacijska zborovanja proti evharističnemu kongresu, da se ljudstvu odkrije zlorabo vere v politične namene.

SRBIJA PRIPRAVLJENA NA VOJNO.

Belgrad, 10. septembra. Pasić se je izrazil, da spritno sedanje situacije mora biti Srbija pripravljena na vsako eventualnost. Vlada je pripravljena, da pokliče vso rezervno v armado. Gibanje čet se je pričelo proti meji.

DOGODKI NA MEJI BOLGARSKE.

Sofija, 10. septembra. Dogodki na meji vznemirjajo vedno boljbolj ljudstvo. Govorijo se o več slučajih pobojev, ki so jih izvršile turške straže. Opozicijski listi so na strani ljudstva, ki pozivlje vlado, da mora zahtevati zadoščenje od Turčije.

SITUACIJA V TURČIJI.

Carigrad, 10. septembra. Vlada hoče pomnožiti svoje čete in je poklicala pod orožje nadaljnjih 50.000 rekrutov, ki so vsi namenjeni v Macedonijo. Čete v Macedoniji znašajo vsega skupaj 250.000 mož. Gibanje čet se vrši od albanske meje proti Srbiji in Bolgariji.

Zabava.

Mlada dama pride v prodajalno. »Pred treni tedni sem kupila tu pleče, ki je bilo prav dobro. Ali bi lahko dobila sedaj ravnotako pleče?«

»Da,« odgovori prodajalec, »tu visi še deset kosov, ki so vsi iste vrste.«

Mlada dama opazuje nato plečeta in pravi: »Če mi garantirate, da so od istega prašiča, od katerega je bilo zadnje pleče, vzamem še dva kosa.«

Ob koncu šolskega leta je dalj ravnatelj abiturientom moralne nauke in staval kot pogoj morali: Da naj nihče ne prestopi kraja, v katerega bi se ne upal sestro seboj vzeti.

»Ali se upa kdo ugovarjati,« se oglasi ravnatelj.

»Jaz,« pravi bradat dijak, »kajti v brivnico tudi ni primerno ženske seboj jemati.«

Vojak se oglasi pri svojem naredniku, naj bi mu izposloval tridnevni dopust, češ, da bi šel rad domov pogledat.

Kaj pa te vleče domov, da hočeš dopust, je vprašal narednik.

Klali bodejo doma. To je sicer prav lepo, je odgovoril narednik, toda gospod stotnik za take slavnosti ne daje dopusta.

Ah, gospod narednik, pomagajte mi!

E, naj bo, bomo pa zapisali: Odšel je na dopust radi smrti najbližjega sorodnika.

Zupnik: Slišite, kmet Gregorač, kako pa je to, da vas nikoli ni k pridigi?

Kmet Gregorač: Gospod fajmošter, če bi vi imeli v hiši žensko, kakor je moja žena, tedaj bi tudi vi ne hodili k pridigi in se sami pridigati ne upali.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. R. P. v Šmariji: Izjavljamo, da niste v nobeni zvezi z dopisom iz Šmarije, ki je izšel v našem listu pod naslovom: Velika blamaža ali sv. Florijan z golido. — G. »Jozua« v T.: Konferenca je preložena na poznejši čas. Kdaj, naznanimo!

Odgovorni urednik Radivoj Korene.

Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Radi drugega podjetja se proda krojaška obrt v kateri delajo 3 do 4 delavci, eventualno se sprejme tudi kompanjon. Natančneje v »Prvi anončni pisarni.« 591—10

Več dobrih stanovanj za dijake ima na razpolago »Prva anončna pisarna«.

Kavarna

se proda v Ljubljani iz proste roke.

Pisma je pošiljati pod šifro »kavarna« pošto lažeče Ljubljana I.

Spretna

blagajničarka

zmožna slovenščine in nemščine v govoru in pisavi, kakor tudi strojepisja in knjigovodstva, se takoj sprejme pri

Fr. Iglič-u v Ljubljani
Mestni trg št. 11.

Najfinjši

SPIRIT

iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po nizki tovarniški ceni veležanjarna 250

M. ROSNER Co.

v Ljubljani, poleg pivovarne »UNION«.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana

priloga kot prvi slovenski izprašani in oblastveno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj

optični zavod.

Dalnogleda, toplo-
mere, in zrakomere
vseh vrst.

Očala, ščipalniki na-
tančno po zdravni-
škem receptu.

Cenike pošiljam na
zahtevo zastonj in po-
štne prosto.

Krojaštvo

Ivan Kersnič

v Ljubljani 249

Sv. Petra cesta št. 32, I. nad.

(poleg kavarne »Avstrija«)

najnovejše mode, solidno
delo, zmerne nizke cene,
znano pohvalna postrežba.

Ozirajte se na tvrdke, ki oglašajo v »Dnevu«.

Pozor!
Še nikdar niste kupili po tako nizkih cenah!
Pozor!

Radi velike zaloge

vseh šolskih in uradniških potrebščin
kakor tudi galanterijskih predmetov prodajam
po zelo nizkih cenah na drobno in debelo.
Trgovina s papirjem in galanterijskim blagom:

Fr. Iglič, Ljubljana,

Mestni trg št. 11.—13. - Mestni trg št. 11.—13.

Pozor!
Še nikdar niste kupili po tako nizkih cenah!
Pozor!

Ravnokar došla velika izbira oblek za šolsko mladino

za deklice in dečke. — Najnovejše obleke, površnike in raglane za gospode.
Najmodernejšo in največjo izbero damske konfekcije, kakor paletoje, raglane,
kostume, jopice, krila in bluze po priznani najnižjih cenah priporoča

»Angleško skladišče oblek«

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg št. 25.

Lastna potokolirana tovarna ur v Švicl.

Tovarniška znamka

»IKO«

Cenik zastonj in poštne prosto.

Vse

na tukajšnjih in zunanjih učnih zavodih vpeljane

šolske knjige

ima v predpisanih izdajah in veliki množini v zalogi tvrdka

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

trgovina s knjigami in muzikalijami

Ljubljana, Kongresni trg šte. 2.

Seznamki učnih knjig se oddajajo zastonj.

Prvi slovenski zas. trgovski tečaj Ljubljana, Gosposka ulica šte. 81.

lastnik Fr. Gärtner

izprašan na c. kr. trgovski akademiji v Gradcu za pouk trgovskih predmetov, izprašan za pouk strojepisja, za pouk merkantilnih predmetov na obrtnih nadaljevalnih šolah, strokovni učitelj na obrtni nadaljevalni in trgovski gremijski šoli, mestni učitelj v Ljubljani.

Večerni tečaji

za dame in gospode.

Strojepisje, desetprstni sistem.

Stenografija, slov., nem. za začetnike.

Prijave ustno ali pismeno.

Učnina nizka!

Šol. leto 1912/13.

Desetmesečni trgovski tečaj

samo za gospodične.

Traja deset mesecev.

Predmeti: Trgovsko računstvo in kontokorent, trg. korespondenca slov., nem., knjigovodstvo: enostavno, dvostavno, ameriško, nauk o trgovini, nauk o menicah, nauk o blagu, kontorna dela, stenografija slov., nem., trgovski zemljepis, strojepis, nemščina, laščina, kaligrafija, manipulacija v odvet. in not. pisarnah.

30 učnih ur na teden.

30 učnih ur na teden.

Vpisovanje vsak dan od 9.—1. in od 3.—5. ure.

Pisemnim prijavam je priložiti izpričevalo.

Večerni tečaji

za dame in gospode.

Knjigovodstvo: enostavno, dvostavno, ameriško.

Korespondenca: slov., nem.

Obiskuje se lahko tudi en sam predmet.

Učna doba kratka!

Desetmesečni trgovski tečaj se prične 2. oktobra t. l.

Preskrbovanje služb.

Pazite na naslov!

Moderno opremljen.

Mnogo priznanj strokovnjakov in trgovcev!

Večerni tečaji (popolnoma ločeni od 10 mesečnega) se prične 15. oktobra.

Mnogo priporočil in zahvalnih pisem staršev in gojencev!